

Hälsning

FRÅN FÖRSAMLINGSFAKULTETEN

NR 4, 2019

**Nordiskt
samarbete
20 år**

Nordiskt 20-årsjubileum

För 20 år sedan bjöd Församlingsfakulteten in till en nordisk teologisk konferens. Konferensen ägde rum 21–23 juni 1999 och var förlagd till Helsjön utanför Göteborg. Vi som samlades var 11 personer och företrädde fem olika institutioner, nämligen Församlingsfakulteten i Göteborg, Dansk Bibel-Institut i Köpenhamn, Menighetsfakulteten i Århus, Fjellhaug Missionshögskola i Oslo samt Finska teologiska institutet i Helsingfors.

Vid den första Helsjökonferensen deltog bland annat undertecknad och Torbjörn Johansson (från Göteborg), från Danmark Nicolai Winter-Nielsen och Finn Aasebø Rønne samt från finsk sida Timo Laato. Det innebar att vid den senaste konferensen, som var den 21:a i ordningen och ägde rum i veckan före midsommar, kunde inte mindre än fem av de 40 deltagarna fira 20-årsjubileum! (För bild från årets konferens, se framsidan.) Samtidigt kan man konstatera att minst två av våra första konferensdeltagare avlidit och lämnat vår jordiska gemenskap, nämligen Niels Ove (Rasmussen) Vigilius från Danmark och Karsten Valen, Norge. Vi minns dem med saknad och tacksamhet!

Årets jubileum ger anledning till ett antal intressanta och viktiga reflexioner.

Till att börja med kan man notera att detta nordiska samarbete började med en *vision*, i detta fall från oss i Göteborg. Som studierektor på den minsta och yngsta av dessa närbesläktade institutioner kände jag behov av att kunna odla kontakter med liknande institutioner som var större, äldre och akademiskt sett mer framgångsrika. Varför inte lära sig av deras framgångar – och deras misstag?! (Dessutom hade jag under min tid som missionär i Kenya träffat ett antal nordiska missionärer som hade sin studiebakgrund från Fjellhaug resp. DBI.) Att dessutom knyta kontakter med dessa institutioner skulle säkert vara värdefullt inför framtiden.

Det tog inte lång tid, innan vi kunde konstatera att denna vision fyllde ett viktigt *behov*. Ganska snart började konferenserna samla 25–30 deltagare. Vi samlades till andakter / bibelstudier, föreläsningar, panelsamtal, seminarier i diverse ämnesgrupper

(Gamla resp. Nya testamentet, systematisk teologi, kyrkohistoria, praktisk teologi och så vidare). Till detta kom alla intressanta och spännande samtal vid matborden och en rad äktsvenska fikastunder, i matköerna och vid kvällssamlingarna. I år fick vi till exempel lyssna till en mycket givande minnes- teckning som behandlade just Niels Ove Vigilius, styrelseledamot först på MF i Århus och sedan förste rektor på DBI (och dessutom deltagare vid vår första konferens, 1999). Att han var en betydande person i danskt kyrkoliv är odiskutabelt – tolv år efter hans död försvarade en dansk teolog en doktorsavhandling på Köpenhamns teologiska fakultet som gällde hans teologiska gärning och hans insatser vid bildandet av MF i Århus resp. DBI.

Samarbetet har nu utvecklats till att bli en uppskattad mötesplats och en regelbunden händelse som vi alla ser fram emot.

Ett annat viktigt fenomen handlar om *flexibilitet*. Vi har gjort om konferensstrukturen flera gånger. Sedan 2004 alternerar vi med att vartannat år ha en rektorsamling som flyttar runt i Norden (med ca 10 deltagare) och sedan 2005 vartannat år ha en teologisk konferens i full skala på Helsjön. Denna samlar som regel ett 40-tal teologer.

Under årens gång har vi också konstaterat att våra institutioner alltmer kännetecknas av *ökande professionalitet* och *växande akademisk kompetens*. De första gångerna deltog många lärare men få var teologie doktorer. Numera är de flesta deltagare disputerade forskare, några

yngre deltagare är doktorander och ett ökande antal deltagare (från Danmark och Norge) är docenter eller professorer.

Den första konferensen var ett slags försöksballong medan samarbetet nu utvecklats till att bli en uppskattad mötesplats och en regelbunden händelse under det akademiska året som vi alla ser fram emot. Utvecklingen aktualiserar Psalt 127, som i Svenska Folkbibeln fått rubriken: ”På Herrens välsignelse beror allt”:

Om inte HERREN bygger huset, är arbetarnas möda förgäves. Om inte HERREN bevarar staden vakar vaktaren förgäves. Förgäves stiger ni tidigt upp och går sent till vila för att äta det bröd ni slitit för. Detta ger han åt sina vänner medan de sover. (Psalt 127:1–2, SFB 1998)

Rune Imberg

Hälsning är utgiven av
Församlingsfakulteten
Ekmansgatan 3
411 32 Göteborg
Tel: 031-778 35 40
E-post: info@ffg.se
Hemsida: www.ffg.se
PlusGiro: 6 40 60-7
BankGiro: 622-5387

Ansvarig utgivare:
Torbjörn Johansson
Redaktion:
Rune Imberg (red.),
Marie Persson (red.sekr.)
Jakob Appell

Självkännedomen på villovägar

Vår tids människor känner inte längre sig själva. Den moderna människan frågade i sin misstro vem Gud är. Den postmoderna människan frågar lika okunnigt vem hon själv är. Dessa två frågor hör nära samman.

Man har försökt förklara Gud för den moderna människan på ett för henne lämpligt sätt. T.ex. har man kallat honom för ”allt varas begynnelse”, ”den första orsaken till allt i världen” eller ”den förste påverkaren”. Däremot har man inte vågat tala om honom som Skapare eftersom det antas komma i konflikt med utvecklingsläran som inte erkänner att någon skapelse har skett. Även många kristna har tillägnat sig detta sätt att tala om Gud. De tycker att det närmast kvittar vad man kallar Gud för eftersom saken som sådan ändå djupast sett förblir den samma.

Visst kan man intill en bestämd gräns acceptera ett sådant resonemang. Även Bibeln använder många olika benämningar på Gud. Då kan det väl inte skada med några till om de uttrycker något väsentligt om honom. De ovan relaterade namnen på Gud blir emellertid problematiska när vi ställer frågan: ”Om Gud är sådan, vem är då jag?” Då kan man inte svara att jag är ”den första orsakens barn”. Något sådant existerar inte. En ”orsak” kan inte föda barn, den kan inte älska mig eländiga av allt hjärta. Därmed förlorar jag mitt ”själv”. Jag är eller åtminstone borde vara ett Guds barn men nu är jag någon principals logiska resultat. Det är inte detsamma som att känna sig behövd, veta sig vara älskad av den Andre.

Förlorar man läran om den skapelse som första trosartikeln talar om har det inte endast med vår uppfattning om Gud att göra utan till sist även om oss själva. När vi vill störta Skaparen från hans tron eller åtminstone placera honom lite åt sidan för att slippa hans inblandning i världshistorien, förlorar vi vårt livs djupaste mening. Den kan inte ersättas av allt annat som vi försöker berika oss med. Tydligen förstår vår tids människor i allmänhet inte varför livet trots överflödet inte ger mersmak. Synden har lyckats bedra oss och därtill nästan helt och hållet dölja sina spår.

Vad värre är blir följden av detta att människan blir oförmögen att förstå sig på lagens förkunnelse.

Får hon höra att hon är ”syndig”, innebär det för henne att hon är helt ”värdelös”. Då hon inte uppfattar sig själv som en Guds skapelse och därför som en av Gud älskad människa, finner hon inte sitt värde som Guds händers verk. Hennes värde blir då helt beroende av vad hon själv kan åstadkomma. Att bli stämplad som syndig blir för henne samma som att bli förklarad fullständigt misslyckad, vilket berövar henne hennes värde. Det kan ingen stå ut med. Ett sådant budskap kan ingen behöva ta emot.

Just på denna punkt måste vi i vår förkunnelse vara mycket noggranna. Rentav petnoga. Visst är meningen med förkunnelsen att avslöja människans egna försöks och gärningars fåfänglighet. Lagens mål är att driva oss till misströstan om vår egen godhet. Det får dock aldrig innebära att man helt eller delvis berövar människan hennes värde som en av Gud skapad varelse. Tvärtom: Tron på en Skapare skyddar varje syndares människovärde trots alla hennes synder. Om den insikten försvinner i sammanhanget kan lagens predikan inte längre förstås på rätt sätt. Den förvandlas då till sin vrångbild. Den blir en djävulsk fördärvspredikan som leder till människovärdets tillintetgörande. Så predikar aldrig Gud själv. Han lär dig genom sin lag hur synden har skadat det liv han har skapat i dig. Där ligger syndens allvar. Lagen avslöjar vad för ont synden har orsakat hos dig genom att locka dig att följa den. Då får man se den verkligt skyldige: Dig och mig, vilka förgäves – likt Adam och Eva i paradiset – anklagar Gud för människors lidanden. Den enda hjälpen finns i evangeliets förkunnelse om Kristus som lagen vill uppfostra oss till.

Jag tror inte att man i kyrkan har på djupet fattat vilken tid vi lever i. På Luthers tid fanns t.ex. inte sådana här problem, inte ens då väckelserna spred sig i vårt land på 1700- och 1800-talen. Ett av hindren till en ny väckelse tycks ligga i försummandet att predika trosartikeln om skapelsen. Som bibeltroende kristna måste vi på nytt undervisa vår tids människor om skapelsens verklighet vilket ensamt kan hjälpa människor att förstå predikan om synden rätt. Sedan ska vi predika Kristus till själarnas eviga salighet!

Timo Laato

När vi vill störta Skaparen från hans tron eller åtminstone placera honom lite åt sidan för att slippa hans inblandning i världshistorien, förlorar vi vårt livs djupaste mening.

BOKRECENSION

Den mångfacetterade reformationen

Med anledning av reformationens märkesår 2017 skrevs det många böcker med varierande innehåll och kvalitet. En av de bästa jag har läst är *Den mångfacetterade reformationen*, som utgavs på Församlingsförlaget i Göteborg 2019.

I förordet skriver Församlingsfakultetens rektor Torbjörn Johansson att boken ”kan ses som ett slags dokumentation över institutionens arbete med reformationsteman inför och under jubileumsåret.” I boken ingår artiklar skrivna av tolv teologer från fyra länder.

Artiklarna har både djup och bredd. Den som är intresserad av exegetik börjar med Johannes Hellbergs artikel *Luther och Gamla testamentet* och Mats Eskhults *Martin Luther som bibelöversättare*.

Dogmatiker läser kanske först Rune Söderlunds artikel om Luthers nattvardslära och Torbjörn Johanssons *Att tala om Gud – med Martin Luther*.

Etiker hittar guldkorn i Rune Imbergs artikel om reformatorn syn på hem, familj, äktenskap och sexualitet, medan den som vill fördjupa sig i praktiskt kyrkoliv fastnar för Daniel Johanssons artikel *Luther, reformationen och musiken* och Fredrik Broschés text *Luthers onda tankar och Kristus*.

Stoff med kyrkohistoriskt innehåll hittar läsaren i artiklarna om Luther och bondeupproret av Rune

Söderlund, om reformatorn inställning till islam och judarna av Knut Alvsvåg samt om Luthers inställning till kristen mission av Rune Imberg.

Det sista huvudavsnittet i boken har rubriken *Dåtid och nutid i samspel* och innehåller bland annat en artikel av Oswald Bayer med rubriken: *20 frågor angående Luthers relevans idag*.

För egen del fäste jag mig särskilt vid Daniel Johanssons informativa och välskrivna artikel om Luthers 95 teser om avlaten 1517 och om reformatorn teser vid Heidelbergdisputationen 1518. I de sistnämnda teserna redogör reformatorn för den viktiga skillnaden mellan korsets teologi (*theologia crucis*) och härlighetsteologi (*theologia gloriae*).

Flertalet av artiklarna har en akademisk utformning, men de är skrivna så att de kan förstås av vem som helst. Men naturligtvis kräver läsningen ett visst tankearbete och tålmod. Några artiklar är korta och mera lättlästa.

Den teologiska substansen i boken är gedigen. Ifall biskopar, präster och lekmän i våra alltmer avkristnade nordiska folkkyrkor var lika väl förankrade i evangelisk luthersk tro som bokens författare är, skulle kyrkorna kunna ha en ljus framtid.

Leif Erikson

Den mångfacetterade reformationen

Red. Rune Imberg & Torbjörn Johansson (303 sidor). Församlingsförlaget, Göteborg 2019.

Pris: 200 kr

Recensionen har tidigare varit publicerad i *Sändebudet*, en finländsk tidning som ges ut månadsvis av Svenska Lutherska Evangelieföreningen i Finland, SLEF. Recensenten är docent i dogmatik vid Åbo Akademi.

Äntligen! Nu är den nya kursen i teologi och mission i gång!

För 19 år sedan, hösten 2000, startade Församlingsfakulteten sin första egna utbildning, *Teologisk utbildning för kyrka och samhälle* (TU). Den innevarande kursen är nummer 10 i ordningen och även den sista. Dusintals studenter har gått där och många, många har efter avlagda examina gått vidare till olika typer av anställningar i kyrka och samhälle framför allt i Sverige men en del även utomlands.

I och med att rekryteringen till TU-kurserna gått ner de senaste åren, har vi sökt nya vägar för att kunna utbilda teologer. Förra året blev det klart att vi kunde inleda ett samarbete med Fjellhaug Internasjonale Høgskole. Under det gångna året har planläggningen pågått, och nu ser vi resultatet:

Vår första kull studenter som följer Fjellhaugs Nettstudium påbörjade den 19 augusti sina studier. Ett tiotal studenter är antagna till utbildningen, varav några följer undervisningen på FFG via internet.

Våra sista TU-studenter kommer alltså att avlägga sin examen, som är ackrediterad genom en teologisk europeisk organisation (European Evangelical Accrediting Association) under de kommande två åren. Och om tre år kommer, om Gud vill, de första Fjellhaug-studenterna som läst hos oss i Göteborg att kunna avlägga en norsk bachelor-examen i teologi och mission.

I övrigt kommer huset vara överfullt när samtlig kursverksamhet är i gång – ett angenämt bekymmer! Vissa veckor är studenterna på STM-programmet här, söktrycket till kvällsbibelskolan är fortsatt högt, vi har fortfarande teologistuderande/kurser enligt det gamla systemet, över 15 personer har anmält sig till nybörjarkursen i hebreiska med prof. Eskhult,

Några av de nya studenterna samlade i Göteborg tillsammans med Fakultetens lärare.

och så kommer det en liten skara som redan lärt sig hebreiska/grekiska för att läsa Bibeln på grundspråket med handledning.

För Gud finns det inget som heter stängda dörrar!

Rune Imberg

ANNONS

”mina minsta”

Bistånd som utgår från evangeliet och ser till hela människan i vardag och katastrof.

Plusgiro: 62 86 94-2
Swish: 123 32 08 725

Bild och verklighet – om Gud, bilder av Gud och den Gud som uppenbarar sig

KVÄLLSBIBELSKOLA

Måndagar kl. 18.00–20.30, med början den 9 september.
Sen ansökan i mån av plats.

Gudsbilden i Gamla testamentet

TRE FAKULTETSFÖRELÄSNINGAR I HÖST

Mats Eskhult, prof. em. i semitiska språk vid Uppsala universitet och i höst lärare i hebreiska på FFG, ger under hösten tre öppna fakultetsföreläsningar med gudsbilden i Gamla testamentet i fokus. Språkliga, teologiska och kanske pastorala perspektiv på en komplex frågeställning att se fram emot! Välkommen till FFG följande måndagskvällar kl. 18.00: 30 september, 21 oktober, 25 november. Ingen avgift, ingen anmälan, kaffe serveras!

Ledd för att leda

TEMADAG OM LEDARSKAP 15 NOVEMBER

Bibeln har många sätt att uttrycka ett andligt ledarskap, både när det gäller ämbeten och funktioner. Där finns också personer som blir kallade att leda Guds folk, som Mose i Gamla testamentet och Petrus i Nya testamentet. Med personerna kommer exempel på både lyckat och mindre lyckat ledarskap och vilka särskilda frestelser och prövningar som drabbar just dem som kallats att leda. Jesus knöt an till profetian och sa att fåren skingras när herden slås, herden som står i en utsatt position och med ett stort ansvar. Ledarskap har en yttre sida som kan övas upp, men också en inre sida, där Han som har kallat är trofast (1 Tess 5:24) och fostrar fram de ledare han sänder, ofta genom svåra prövningar. På denna temadag fördjupas både ledarskapets inre och yttre sida – till nytta både för dem som står i kyrklig ledartjänst och för dem som hör till "flocken". Välkommen!

Anmälan till expeditionen senast 5 november: info@ffg.se, 031-778 35 40. I anmälningsavgiften 200 kr ingår fiket.

Program

- 9.30 Laudes
- 10.00 Jonas Lidén, *Ledarskap för alla – från ärkebiskopar till storsyskon!*
- 11.00 Kaffe
- 11.30 Fredrik Brosché, *"Jag ska slå herden och fåren ska skingras" – om frestelser, anfåktelser och prövningar för den som är kallad att leda*
- 12.30 Lunch på egen hand
- 14.00 Rune Imberg, *Ledarskap och team-bygge: Luther och Rosenius som exempel*
- 15.00 Kaffe
- 15.30 Agne Nordlander, *Andligt ledarskap i medgång och motgång – reflektioner från både Sverige och Etiopien*
- 16.30 Panelsamtal med möjlighet till instick från deltagarna
- 17.00 Avslutning

Israel och evangelium om Jesus

KONFERENS 14 SEPTEMBER

Välkommen till konferens om kyrka och mission i mötet med det judiska folket lördagen den 14 september, med Källan och FFG i samarbete. Utförligt program i förra numret av *Hälsning* och på hemsidan.

Fakultetens dag 16 november

Församlingsfakulteten inbjuder till den årliga mötesplatsen för personal, studenter, understödjare och andra intresserade. Agne Nordlander gästföreläser och frågar sig vad som är tidlöst med C. O. Rosenius själavård från väckelsestiden på 1800-talet. En röd tråd för dagen är just Rosenius själavård, då också Rune Imberg ger inblickar i hur psalm och sång använts i själavårdens tjänst (med Rosenius som exempel). Det blir några smakprov med allsång! Som vanligt bokerbjudanden och en loppis med fynd på utsorterade böcker och dubletter i biblioteket. Ingen avgift, ingen anmälan, kaffe serveras. Välkommen!

Program

- 13.30 Torbjörn Johansson, *Inledning*
- 13.45 Agne Nordlander, *Vad är tidlöst med Rosenius själavård?*
- 14.45 Kaffe
Möjlighet att fynda böcker i bokförsäljningen och bokloppisen
- 15.15 Rune Imberg, *Psalm och sång i själavårdens tjänst med Rosenius som exempel*
Vi bjuds på smakprov ur Rosenius kända och mindre kända sångdiktning
- 16.15 *Avslutning*

FFG-podden

Följ nysatsningen på podcast, med nya avsnitt varje fredag!

Fakultetens andra podcast, "Prediko-verkstan", är tillbaka i höst med nya avsnitt varje fredag.

Hebreiska och grekiska – läs Bibeln på grundspråket med handledning!

För dig som studerat hebreiska och grekiska ges i höst möjlighet att öva och fördjupa din läsförståelse. FFG erbjuder läsövningar med handledning i både den gammaltestamentliga och den nytestamentliga grundtexten. Varannan vecka leder Mats Eskhult (prof. em. semitiska språk vid Uppsala universitet) läsningarna på hebreiska, onsdagar kl. 13.15–15.00 med början 11 september, och varannan vecka leder Daniel Johansson (lektor i Nya testamentet på FFG) läsningarna på grekiska, fredagar kl. 10.15–12.00 med början 6 september. Du kan alltså följa med läsningarna i både Gamla och Nya testamentet.

Grekiska: Varannan fredag 10.15–12. Kursstart: 6 sep.

Lärare: Daniel Johansson

Text: Apostlagärningarna

Hebreiska: Varannan onsdag 13.15–15. Kursstart: 11 sep.

Lärare: Mats Eskhult

Båda kurserna förutsätter att du läst introduktionskursen till resp. språk. Ingen avgift, ingen anmälan. Välkommen!

ANNONS

Läs mer på: trevlig.se

TREVVLIG
webbpublicering

FFG – en internationell mötesplats

Corpus Christi – *association for churchly and biblical renewal among young adults in Europe* – arrangerade i somras sin elfte konferens, denna gång i Göteborg. Dryga 250 unga vuxna (18+) från 19 olika länder deltog i konferensen som hade temat ”Truth and Love”. Bryan Wolfmueller från Austin, Texas, och präst i Lutheran Church Missouri Synod var huvudtalare och i övrigt kretsade konferensen kring tideböner/gudstjänster och internationell gemenskap på fritiden. Ett antal fördjupningsspår erbjöds och ett av dem, avsett för teologistuderande/teologer/präster, var förlagt till Fakulteten. Wolfmueller delade ett antal pastorala perspektiv för vidare diskussion i mindre grupper, till gemensam pastoraltelogisk reflektion och nätverkande. Drygt 50 personer hittade till FFG, som blev till en dynamisk internationell mötesplats med bidrag från bl.a. Israel, Ryssland, Tyskland, Lettland, England, Tjeckien, Rumänien och Norden. Detta europeiska nätverk av yngre präster/teologistuderenter har vuxit fram som en respons på en alltmera trängd bekännelsetrogen (luthersk) kyrkokristendom och bidrar till ett kyrkligt ledarskap för framtiden som i första hand formas av den gemensamma bekännelsen (och inte bara den nationella kyrkliga/kulturella situation man befinner sig i). En av synergieffekterna i detta nätverk är en naturlig ström av studenter till STM-programmet på FFG, som anpassats för präster/teologer i tjänst (intensivkurser) med målet att ge kvalificerad luthersk fortbildning/forskarförberedelse – i en internationell och formativ miljö.

Jakob Appell

